

Warszawa, 27-08-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.604.12.2024.ŁK

Pan Rafał Bochenek

Posel na Sejm RP

Przewodniczący Komisji do Spraw Petycji

Sejmu RP

via ePUAP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do rozpatrywanej przez Komisję do Spraw Petycji petycji w sprawie zmiany przepisów dotyczących zasad sprawowania mandatu radnego (BKSP-144-IX-766/23) i udzielonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji odpowiedzi na skierowany przez Komisję dezyderat (pismo nr BMP.0718.4.2024.AJ), pozwalam sobie przedłożyć na Pana ręce opinię odnoszącą się do problematyki zasad utrzymywania przez radnego więzi z mieszkańcami i ich organizacjami oraz przyjmowania zgłaszanych przez nich postulatów.

Kwestie związane z realizacją przedmiotowego obowiązku radnych rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich (odpowiednio art. art. 23 ust. 1 zd. drugie ustawy o samorządzie gminnym; art. 21 ust. 1 zd. drugie ustawy o samorządzie powiatowym; art. 23 ust. 1 zd. drugie ustawy o samorządzie województwa) poddałem szczegółowej analizie już przed dwoma laty. Analiza ta doprowadziła mnie do przekonania – zbieżnego z intencjami autorów petycji rozpatrywanej aktualnie przez Komisję – o zasadności uzupełnienia przepisów ustaw samorządowych o regulacje umożliwiające pociągnięcie radnych samorządowych do odpowiedzialności statutowej związanej z brakiem realizacji obowiązku utrzymywania więzi z mieszkańcami.

Źródłem takiego wniosku było z jednej strony stwierdzenie, w oparciu o pogłębioną analizę orzecznictwa sądowoadministracyjnego, że w aktualnie obowiązującym kształcie, ustawy samorządowe wykluczają zarówno dookreślenie zasad utrzymywania więzi z mieszkańcami, jak i wprowadzenie środków dyscyplinujących radnych w razie niewywiązywania się z tego obowiązku w statutach jednostek samorządu terytorialnego. Z drugiej strony zauważyłem, że występuje istotna systemowa różnica pomiędzy uregulowaniem (w zasadzie brakiem uregulowania) zagadnienia odpowiedzialności statutowej radnego samorządowego a mającą podstawy w regulaminach Sejmu RP i Senatu RP odpowiedzialnością regulaminową posłów i senatorów. Biorąc pod uwagę, że sama zasada odpowiedzialności regulaminowej posłów i senatorów nie wywoływała większych wątpliwości, mimo że wolny charakter ich mandatu ma źródło bezpośrednio w Konstytucji RP (art. 104 zd. drugie tejże), za niezrozumiałe uważam powoływanie się na wolny charakter mandatu radnego jako przesłankę wykluczającą możliwość wprowadzenia wobec nich odpowiedzialności statutowej.

W efekcie rzeczony analizy, zdecydowałem się skierować wystąpienie do przewodniczących: Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP z prośbą o rozważenie zasadności podjęcia prac legislacyjnych w omawianej materii. W załączeniu pozwalam sobie przedłożyć kopię tego wystąpienia licząc, że zawarte w nim dane okażą się pomocne w ewentualnych dalszych pracach kierowanej przez Pana Przewodniczącego Komisji. Pozostaję przy tym wraz z moimi współpracownikami do dyspozycji Komisji, jeżeli uzna ona za stosowne przedstawienie dalszej opinii w omawianej sprawie z perspektywy ochrony wolności i praw jednostki.

Załącznik: 1

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/